

BOSNA I HERCEGOVINA:
Projekt poboljšanja dostupnosti financija za mala i srednja poduzeća
Okvir za pregled mjera zaštite okoliša

- ažurirano 17. rujna 2009. -

1. Ovaj Okvir za pregled mjera zaštite okoliša (u daljem tekstu: Okvir) opisuje procedure koje će uključene institucije za financijsko posredovanje (u daljem tekstu PFI – Participating Financial Intermediaries) primjenjivati na potprojekte koji će se financirati u okviru projekta Poboljšanja dostupnosti financijskih sredstava za mala i srednja poduzeća (u daljem tekstu: Projekt) sa osvrtom na pitanja Procjene utjecaja na okoliš (EA).

Pregled

2. Svi potprojekti koji će se financirati u okviru Projekta podliježu procesu kontrole sa aspekta zaštite okoliša koju će provoditi PFI uz uključenje procedura koje su opisane u ovom Okviru. Ove procedure i zahtjevi odražavaju zakonske zahtjeve procjene utjecaja na okoliš Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) i Republike Srpske (RS), zaštitnih mjera Svjetske banke o procjeni utjecaja na okoliš (OP/BP/GP 4.01) i Priručnika Svjetske banke o sprečavanju i ublažavanju zagađivanja (PPAH).

3. Procjena utjecaja na okoliš se vrši u cilju utvrđivanja eventualnih pozitivnih ili negativnih utjecaja predloženih potprojekata; te predlaganja mjera ublažavanja koje je potrebno poduzeti kako bi se spriječili ili umanjili negativni utjecaji.

4. Za svaki potprojekt koji se bude financirao u okviru ovog Projekta, PFI će biti odgovorni osigurati (a) da su uspostavljene sve procedure i pribavljena sva odobrenja vezana za zaštitu okoliša iz FBiH, odnosno RS, prije donošenja konačne odluke o financiranju u okviru Projekta, (b) da su dostavljeni svi prateći dokumenti, i (c) da su zadovoljene sve dodatne mjere zaštite okoliša Svjetske banke.

5. Propisi FBiH/RS za procjenu utjecaja na okoliš nalažu da mjerodavna ministarstva (Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Ministarstvo prostornog uređenja, građevinarstva i ekologije RS) utvrde zahtijeva li potprojekt detaljnu Procjenu utjecaja na okoliš (EIA) slično kao za projekte Svjetske banke iz kategorije "A". Priprema EIA bi bila nužna u dva slučaja: (a) potprojekt se nalazi na regulatornom spisku za koji je EIA obvezna, ili (b) kada, nakon prethodne procjene potprojekta (koja je dio zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole), mjerodavno ministarstvo smatra da je potrebna detaljna EIA. Ministarstvo također može zatražiti i djelomični EIA (slično kao za kategoriju „B“ Svjetske banke), ili može izdati dozvolu na temelju primljenog zahtjeva (prethodne procjene).

6. Bez obzira na detalje procedura FBiH/RS, svi oni potprojekti za koje je obvezna puna procjena utjecaja na okoliš neće dolaziti u obzir za financiranje u okviru ovog Projekta

Procedure okolišne procjene potprojekata

7. Slijedi popis osam elemenata procedure okolišne procjene potprojekata:
  - Usklađenost sa zahtjevima okolišne procjene FBiH/RS
  - Razvrstavanje (screening)
  - Dokumentacija
  - Javno konzultiranje
  - Objavljivanje
  - Pregled i odobravanje
  - Obveza ispunjavanja zahtjeva
  - Monitoring i izvještavanje

8. Više detalja o procedurama potrebnim za sve navedene elemente opisani su u daljem tekstu.

USKLAĐENOST SA ZAHTJEVIMA PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ FBiH/RS

9. Ako je potprojekt na regulatornom spisku za koji je obvezna procjena utjecaja na okoliš, ili mjerodavno ministarstvo utvrdi da je, po zahtjevima FBiH/RS, potreban puni EIA¹, takav potprojekt neće dolaziti u obzir za financiranje u sklopu ovog Projekta.

10. Za sve ostale projekte, za koje se ne traži okolišna dozvola, ili se izdaje bez dodatnih dokumenata, ili za koje ministarstvo traži djelomični EIA, PFI moraju demonstrirati da su zadovoljeni svi zahtjevi FBiH/RS vezani za procjenu utjecaja na okoliš. Primatelji podzajma bit će odgovorni za ispunjavanje zahtjeva vezanih za procjenu utjecaja na okoliš FBiH/RS kao i da provjere da su sva okolišna odobrenja, dozvole, licence, itd. potrebne za potprojekt uredno pribavljene od mjerodavnih tijela, kao što je propisano u zakonima FBiH/RS. Primatelj podzajma je odgovoran da implementira i sve zakonske obveze koje mogu proizaći iz relevantnih promjena u zakonodavstvu FBiH/RS tijekom implementacije projekta.

PFI treba provjeriti da u svojim dosjeima za potprojekte posjeduju: (a) kompletnu dokumentaciju procjene utjecaja na okoliš za FBiH/RS, (b) službena odobrenja za dokumentaciju izdana od tijela mjerodavnih za zaštitu okoliša, i (c) primjerke okolišne dozvole. Ukoliko neki od dokumenata nedostaje, PFI ga pribavlja od primatelja podzajma.

---

¹ Zakon o zaštiti okoliša (Službene novine FBiH 33/03) i Zakon o zaštiti životne sredine (Službeni glasnik RS 53/02) i svi odgovarajući podzakonski akti.

RAZVRSTAVANJE

11. U okviru sustava procjene utjecaja na okoliš FBiH/RS, mjerodavna tijela ocjenjuju potprojekte da utvrde je li potrebna procjena utjecaja na okoliš. Po sustavu Svjetske banke, potprojekti se razvrstavaju u četiri kategorije. PFI će, u bliskim konzultacijama s jedinicama za implementaciju projekta, kad to bude potrebno, provjeravati ove evaluacije.

Kategorija I (Niski rizik): potprojekti za koje se očekuje da će imati zanemariv utjecaj na okoliš, za koje neće biti potrebno vršiti procjenu utjecaja na okoliš.

Kategorija II (Srednji rizik): potprojekti s utjecajima koji se odmah mogu utvrditi, a za koje je moguće odrediti standardne preventivne i/ili mjere ublažavanja bez izvođenja detaljne procjene utjecaja na okoliš – EIA. Mjere ublažavanja su standardne i obično podrazumijevaju valjanu praksu održavanja ili dobru praksu inženjeringa.

Kategorija III (Visoki rizik – ne dolazi u obzir za financiranje): potprojekti koji imaju potencijalne i vrlo značajne odnosno nepopravljive utjecaje na okoliš čije je razmjere teško utvrditi u fazi identifikacije projekta (oni će se vjerojatno identificirati u prvom koraku).

Kategorija IV (ne dolazi u obzir za financiranje): potprojekti ili poduzeća uključena u proizvodnju ili korištenje opasnih ili nezakonitih materijala. *(Ova kategorija mogla bi se baviti s potencijalnim potprojektima koji su povezani s međunarodnim sporazumima čiji BiH nije potpisnik, tj. rezbarenje slonovače, korištenje CFC-a i sl.).*

PFI prvo utvrđuje da li se postojeće poduzeće bavi proizvodnjom ili izradom određenih zabranjenih industrija/proizvoda koji se nalaze na “IFC Listi zabrane” (vidi Aneks A). Svako postojeće poduzeće ili predloženi potprojekt koji uključuje spomenute industrije ili proizvode se smatra da spada u kategoriju IV i samim tim ne može se financirati u okviru ovog Projekta.

12. Dalje, uz konzultacije s Jedinicom za implementaciju projekta FBiH ili RS, PFI će koristiti materijale prikupljene u prethodnom poglavlju (Usklađenost sa zahtjevima okolišne procjene FBiH/RS) kako bi se potprojekt mogao procijeniti na temelju Kriterija razvrstavanja (Screening Criteria) koji se nalaze u Aneksu B. Ukoliko se utvrdi da je jedan ili više kriterija potprojekta iz kategorije “Visokog utjecaja“, PFI će takav potprojekt svrstati u kategoriju III (Visoki rizik). Svi potprojekti svrstani u kategoriju III neće se moći financirati u okviru ovog Projekta.

13. Svi potprojekti za koje PFI utvrdi da imaju blage utjecaje (ograničene, privremene i lako uklonjive pomoću konvencionalnih mjera gradnje ili rada) se svrstavaju u Kategoriju II (Srednji rizik), a u slučaju da su utjecaji zanemarivi ili u tolikoj mjeri blagi da nije potrebno poduzimati nikakve naročite mjere zaštite okoliša, PFI takve potprojekte svrstava u Kategoriju I (Niski rizik).

IZ PROJEKTA SVJETSKJE BANKE MOGU SE FINANCIRATI SAMO POTPROJEKTI SVRSTANI U KATEGORIJE I ILI II.

S obzirom da za potprojekte kategorije I nije potrebna dalja procjena utjecaja na okoliš, nastavak ovog Okvira se odnosi samo na potprojekte Kategorije II.

14. Potreban je Plan okolišnog upravljanja (EMP). Obrazac za detaljni EMP je dan u Aneksu C. Za neke potprojekte PFI može smatrati da je suvišno tražiti sve informacije koje se nalaze u Aneksu B, odnosno da su neke stavke očite ili nepodesne. U slučaju onih potprojekata koji imaju niz stavki za koje je ocijenjeno da imaju umjeren utjecaj odnosno za koje se smatra da predstavljaju moguću opasnost po okoliš, preporučuje se priprema kompletnog EMP-a iz Aneksa B. Međutim, kod jednostavnijih projekata kod kojih samo jedna ili nekoliko stavki imaju umjeren utjecaj, dovoljna je skraćena verzija EMP-a. U minimalnom slučaju, EMP treba obuhvaćati Plan ublažavanja i rezultate Javnih konzultacija.

15. Za pripremu EMP-a je odgovoran primatelj podzajma. U tom zadatku može dobiti pomoć od PFI uz podršku mjerodavnog PIU. Ukoliko primatelj podzajma ne pripremi EMP, potprojekt neće moći dobiti sredstva iz ovog Projekta.

16. Ukoliko je primatelj podzajma pripremio preliminarnu procjenu utjecaja na okoliš kako bi zadovoljio zahtjeve okolišne procjene FBiH/RS, istom dokumentacijom se koristi i za pripremu ovog EMP-a. PIU treba provjeriti Preliminarnu procjenu i EMP kako bi utvrdilo minimalnu ujednačenost po pitanju: (a) utvrđivanja da li se radi o istim prioritetnim pitanjima zaštite okoliša, mjerama ublažavanja i odgovornostima za implementaciju, (b) monitoring programa, (c) institucionalnih aranžmana za upravljanje okolišem.

17. Primatelj podzajma je odgovoran za Javnu konzultaciju. Propisi okolišne procjene FBiH i RS podrazumijevaju dvosmjernu javnu konzultaciju kao dio postupka pripreme Preliminarnog EIA. Kad je to potrebno, PFI je, uz konzultaciju s nadležnom Jedinicom za implementaciju, dužan pregledati dokumentaciju Javne konzultacije koja je izvršena tijekom pripreme Prethodne procjene kako bi se utvrdilo da li ta dokumentacija sadrži informacije navedene u Aneksu C, Odjeljak IV (Konzultacije sa lokalnim NVO i Grupama na koje projekt ima utjecaj). Ako nisu predstavljene sve informacije, ali potprojekt ima manjih ili beznačajnih okolišnih utjecaja, manje razlike u dokumentaciji se mogu smatrati prihvatljivim.

18. U vrlo rijetkim slučajevima potprojekti mogu imati manjih okolišnih utjecaja, ali PFI može utvrditi da je postojeća dokumentacija za javnu konzultaciju adekvatna. U tim slučajevima, PFI može tražiti od primatelja podzajma da ponovi *i pažljivo dokumentira javnu konzultaciju u skladu sa zahtjevima Svjetske banke. U takvoj situaciji, PFI treba da nacrt EMP-a obznani javnosti kao osnovu za smislen dijalog.*

19. Prije ili u toku faze 1 – osiguranja poštivanja zahtjeva F BiH/RS – PFI će obavijestiti primatelja podzajma o zahtjevima Svjetske banke za javne konzultacije, da se osigura da obavljene javne konzultacije ispunjavaju i zahtjeve zemlje i zahtjeve Svjetske banke.

20. U svim slučajevima, PFI u dokumentaciju potprojekta treba uvrstiti dokumentaciju o javnoj konzultaciji.

OBJAVLJIVANJE

21. Primatelj podzajma je dužan objaviti EMP (i nacrt EMP koji se koristi za javne konzultacije i konačni EMP koji je revidiran po komentarima koji su primljeni tokom konzultacija) na javnom mjestu (biblioteka, zgrada općine ili vlade, itd.) u blizini lokacije projekta. Alternativno, primatelj podzajma EMP može objaviti na internet stranici poduzeća, i objaviti oglas putem lokalnih medija (npr. u dnevnim novinama) gdje se EMP može pogledati. Primatelj podzajma potom treba da uputi pismo PFI u kojem navodi datum, lokaciju i način na koji je EMP objelodanjen javnosti. PFI to pismo uvrštava u dokumentaciju potprojekta.

PREGLED I ODOBRAVANJE

22. PFI je dužan pregledati i odobriti EMP. Za potprojekte za koje je pripremljen potpuni EMP zato što dati potprojekt ima više stavki za koje je ocijenjeno da imaju umjeren utjecaj ili za koje se smatra da predstavljaju moguću opasnost po okoliš, PFI treba da dostavi EMP u PIU prije nego što da odobrenje. Tek nakon se EMP odobri, potprojekti dolaze u obzir za financiranje sredstvima Projekta.

OBVEZA ISPUNJAVANJA ZAHTJEVA

23. PFI će uključiti obavezu primatelja podzajma da će poštovati zahtjeve navedene u EMP-u u svaki potprojekttni sporazum o zajmu. Od primatelja podzajma će se očekivati uloži sve napore da se potprojekt provede po principima valjanog upravljanja okolišem.

MONITORING I IZVJEŠTAVANJE

24. U okviru normalnih aktivnosti nadziranja, PFI će također vršiti nadzor dokumenata i praćenje situacije na terenu, u cilju osiguranja usklađenosti sponzora sa okolišnim obavezama utvrđenim u ugovoru o zajmu. PFI će po potrebi kontaktirati tijela nadležna za zaštitu i provedbu mjera zaštite okoliša.

25. Svi izvještaji PFI o efektima potprojekata, koji se podnose nadležnoj jedinici za implementaciju po dogovoru, imat će odjeljak za okolišna pitanja. U tom odjeljku će PFI

navoditi da li su zadovoljeni okolišni zahtjevi koji su navedeni u ugovoru o zajmu za taj pot-projekt. Ukoliko ovi zahtjevi nisu zadovoljeni, PFI će dati preporuke za dalje korake kako bi se osiguralo njihovo zadovoljavanje. Ovisno od ozbiljnosti neispunjenog zahtjeva, PFI će uložiti posebne napore da pomogne primatelju podzajma u poduzimanju popravni mjera.

ANEKS A: IFC Lista zabrane

- Proizvodnja ili trgovina proizvodom ili aktivnošću koja se po lokalnim zakonima i propisima, odnosno međunarodnim konvencijama i sporazumima smatra ilegalnom, ili je predmet međunarodne zabrane, kao što su lijekovi, pesticidi/herbicidi, supstance koje uništavaju ozon, poliklorirani bifenili (PCB), divlje biljke i životinje ili proizvodi obuhvaćeni CITES-om
- Proizvodnja ili trgovina oružjem ili municijom
- Proizvodnja ili trgovina alkoholnim pićima (osim piva i vina)
- Proizvodnja ili trgovina duhana
- Kockanje, kockarnice, i slična poduzeća
- Proizvodnja ili trgovina radioaktivnim materijalima (ovo ne uključuje nabavku medicinske opreme, opreme za kontrolu kvaliteta (mjerjenje) i opreme koja sadrži izvor zračenja koji po mišljenju IFC-a nije značajan i/ili koji je adekvatno zaštićen).
- Proizvodnja ili trgovina slobodnim azbestnim vlaknima. Ovo se ne odnosi na nabavku i korištenje oplata od vezanih azbestnih vlakana sa sadržajem azbesta manjim od 20%.
- Pecanje pomoću plutajućih mreža u morskom okruženju korištenjem mreža dužih od 2,5 km
- Proizvodnja ili aktivnosti koje uključuju štetne ili izrabljujuće vidove prisilnog/nasilnog rada djece
- Komercijalna sječa drva u primarno tropskim vlažnim šumama
- Proizvodnja ili trgovina drvetom i drvoprerađivačkim proizvodima koji ne potiču iz kontrolirano uzgajanih šuma

Za aktivnosti mikrofinanciranja dodati

- Proizvodnja ili aktivnosti koje uključuju štetne ili izrabljujuće vidove prisilnog/nasilnog rada djece
- Proizvodnja, trgovina ili transport značajnih količina opasnih kemikalija, ili industrijska upotreba opasnih kemikalija (uključuje benzin, kerozin, i druge naftne derivate)
- Proizvodnja ili aktivnosti koje ugrožavaju imanja koja su u posjedu lokalnog stanovništva, ili na koja polažu zakonsko pravo, bez temeljno dokumentiranog pristanka tog stanovništva

**ANEKS B-KRITERIJI ZA RAZVRSTAVANJE (SCREENING)
POTPROJEKATA S OKOLIŠNOG ASPEKTA**

Izmjene ili proširivanje postojećeg postrojenja

KRITERIJ	DA	NE	
Postojeće poduzeće (vezani projekt)			
<p>Da li postojeće poduzeće posjeduje važeću dozvolu za rad, odobrenja, dozvole, itd.? Ako ne, molimo objasnite.</p> <p>Dozvole uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Građevinsku dozvolu - Upotrebnu dozvolu - Urbanističku suglasnost - Rješenje/okolišnu/ekološku dozvolu - Vodoprivrednu dozvolu <p><i>Ako ne, da li će se ulaganje koristiti za rješavanje ovog problema?</i></p>			
<p>Da li postojeće poduzeće zadovoljava sve zahtjeve okolišnih propisa FBiH/RS koji se odnose na vode, zrak, i rukovanje čvrstim otpadom? Ako ne, molimo objasnite.</p> <p><i>Ako ne, da li će se ulaganje koristiti za rješavanje ovog problema?</i></p>			
<p>Da li postoje neke neizmirene obaveze za takse, novčane kazne, ili prekršaje, ili neke druge okolišne odgovornosti (npr. aktualan sudski postupak zbog okolišnih pitanja, itd.) Ako da, molimo objasnite.</p> <p><i>Ako je to slučaj, da li će se ulaganje koristiti za rješavanje ovog problema?</i></p>			
<p>Da li su zabilježene pritužbe lokalnih ljudi ili grupa ugroženih stanovnika ili nevladinih organizacija u vezi sa stanjem postrojenja? Ako da, molimo objasnite.</p> <p><i>Ako je to slučaj, da li će se ulaganje koristiti za rješavanje ovih pritužbi?</i></p>			
Predloženi potprojekt			
<p>Da li će potprojekt proizvoditi otpadne vode i/li da li će biti potrebne mjere kontrole okoliša da bi</p>			

se osiguralo poštivanje standarda FBiH/RS?			
Da li će potprojekt proizvoditi isparenja zagađivača u zrak i/li da li će biti potrebne mjere kontrole okoliša da bi se osiguralo poštivanje standarda FBiH/RS?			
Da li će potprojekti stvarati buku koja će zahtijevati mjere kontrole da bi se osiguralo poštivanje standarda FBiH/RS? Da li će nivoi buke utjecati na posebno osjetljive subjekte (prirodna staništa, bolnice, škole, gusto naseljena mjesta)			
Da li će potprojekt trošiti, skladištiti, proizvoditi ili koristiti opasne materije ili stvarati otpad koje: <ul style="list-style-type: none"> • zahtijevaju posebne dozvole ili licence • zahtijevaju stručno ili ovlašteno osoblje • su zabranjene ili nezakonite u EU ili zapadnim zemljama • je teško, skupo i komplicirano kontrolirati nisu u skladu sa PPAH preporukama • može dovesti do zagađenja tla i vode ako se ne sprovedu adekvatne zaštitne mjere 			
Da li će se potprojekt nalaziti unutar ili u blizini zaštićenih zona ili zona za koje Vlada razmatra zvanični zaštićeni status?			
Da li će potprojekt potencijalno ugroziti područja od poznatog značaja za mjesno, regionalno ili nacionalno kulturno naslijeđe? (Tokom javne konzultacije, od lokalnog stanovništva treba tražiti da pruže informacije o lokacijama ili građevinama koje se ne nalaze na zvaničnim listama, ali koje smatraju značajnim i za koje misle da trebaju biti zaštićene)			
Da li su lokalno stanovništvo ili neka NVO izrazili zabrinutost zbog utjecaja potprojekta na okoliš ili izrazili protivljenje?			
Postoji li ikakav drugi aspekt potprojekta koji bi – prilikom normalnog rada ili pod posebnim okolnostima – stvorio rizik ili imao utjecaj na okoliš, stanovništvo, ili bi se mogao smatrati ometanjem?			

Jedan ili više odgovora u osjenjenoj zoni uzrokuju da se potprojekt klasificira kao kategorija II. Ako nijedna osjenjena kućica nije ispunjena, potprojekt spada u kategoriju I. Projekti kategorije III ne dolaze u obzir za financiranje i bit će eliminirani ili kroz provjeru na zahtjeve FBiH/RS ili odredbe Svjetske banke navedene u ovom dokumentu.

ANEKS C: FORMAT PLANA ZA OKOLIŠNO UPRAVLJANJE (EMP)

I. PLAN ZA UBLAŽAVANJE POSLJEDICA

Faza	Problem	Mjera ublažavanja	Cijena ublažavanja (ako je značajna)	Mjerodavnost*
Izgradnja	<ul style="list-style-type: none"> • • • • •			
Rad	<ul style="list-style-type: none"> • • • •			

* One stavke za koje je nadležan izvođač radova trebaju biti navedene u dokumentaciji ponude

II. MONITORING PLAN

Faza	Koju lokaciju treba nadzirati?	Gdje se nalazi lokacija koju treba nadzirati ?	Kako Treba nadzirati lokaciju / vrsta opreme za monito- ring?	Kada Treba nadzirati predmetnu lokaciju – koliko često, neprekidno?	Troškovi nadzora Koja je cijena opreme za nadzor ili visina naknade unajmljenog izvođača?	Mjerodavnost
Izgradnja						
Rad						

III. INSTITUCIONALNI ARANŽMANI

Za uspješno održavanje okolišno rada koji ne ugrožava okoliš, potrebno je ukratko razmotriti a potom grafički prikazati organizaciju u smislu korištenja podataka dobivenih tokom monitoringa: ko sakuplja podatke, ko ih analizira, ko priprema izvještaje, kome ih šalje i koliko često, i kome ih onda ta osoba šalje, odnosno, što radi s primljenim informacijama – ko ima ovlasti da troši, prekida, mijenja operacije, itd. Ovakve informacije se navode u koloni „Institucionalna nadležnost“ u tabeli koja slijedi.

Aktivnost	Institucionalna mjerodavnost
<i>Prikupljanje podataka monitoringa</i>	
Izgradnja	Izgradnja (iz “Monitoring plana”)
Rad	Rad (iz “Monitoring plana”)
<i>Analiza podataka</i>	
Izgradnja	Izgradnja
Rad	Rad
<i>Priprema okolišnog izvještaja</i>	
Izgradnja	Izgradnja
Rad	Rad
<i>Prijem/učestalost okolišnih izvještaja (ko prima izvještaje/koliko često)</i>	
Izgradnja	
Rad	
<i>Rukovodna aktivnost</i>	
Izgradnja	Izgradnja
Rad	<i>Rad</i>

IV. KONZULTACIJA SA LOKALNIM NVO I GRUPAMA GRAĐANA POVEZANIH SA PROJEKTOM

Potrebna je dokumentacija o slijedećem:

- Načinu na koji je objavljena obavijest o konzultaciji: koji medij(i), datum(i), opis ili primjerak obavijesti
- Datum(i) održane konzultacije
- Lokacija održane konzultacije/konzultacija
- Ko je pozvan
  - Ime, organizacija ili zanimanje, telefon/faks/e-mail /adresa (kuća i/ili ured)
- Tko je nazočio
  - Ime, organizacija ili zanimanje, telefon/faks/e-mail /adresa (kuća i/ili ured)
- Program/raspored sastanka
  - Što će biti predstavljeno i ko će vršiti predstavljanje
- Sažetak zapisnika sa sastanka (komentari, pitanja i odgovori prezentera)
- Spisak donesenih odluka, i svih dogovorenih aktivnosti, sa navedenim rasporedima, rokovima i podjelom odgovornosti.

Zapisnik sa sastanka
Projekt poboljšanja dostupnosti sredstava za mala i srednja poduzeća u Bosni i
Hercegovini
Okvir za pregled mjera zaštite okoliša
Radionica o javnim konzultacijama
Sarajevo, rujan 10. 2009

Sredinom augusta na web stranicama entitetskih Ministarstava financija objavljen je nacrt Okvira za pregled mjera zaštite okoliša zajedno sa najavom za održavanje radionice o javnim konzultacijama u vezi sa nacrtom. Navedeni nacrt dokumenta zajedno sa pojedinačnim pozivnicama krajem kolovoza je dostavljen svim ključnim učesnicima u projektu. Radionica o javnim konzultacijama je održana u Uredu Svjetske banke u Sarajevu 10. rujna, 2009. sa početkom u 11:00h i trajala je do 13:00h. Lista učesnika sastanka je priložena u aneksu ovog zapisnika.

Sastanak o javnim konzultacijama otvorili su gosp. Haris Mešinović, stručnjak Svjetske Banke za razvoj privatnog sektora te dr. Senad Oprašić, voditelj Odjela za zaštitu okoliša pri Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Nakon uvodnih riječi i kratkog opisa projekta, gđa Esmā Kreso, stručnjak za zaštitu okoliša pri Svjetskoj banci prezentirala je dokument Okvir za pregled mjera zaštite okoliša. Prezentacija je obuhvatila pregled dokumenta, pojašnjenje danih mehanizama i jasno definiranje obaveza za svakog od učesnika u lancu implementacije projekta. Nakon prezentacije uslijedila je diskusija a najvažniji komentari i primjedbe su date u nastavku.

- 1.) **Gosp. Mirzet Ribić predstavnik Hypo Alpe Adria Bank** izrazio je svoju zahvalnost i podršku Projektu te naglasio činjenicu da je današnja prezentacija dala grubi okvir zadataka koji se očekuju od aktera u finansijskom posredovanju u toku implementacije projekta. Međutim, gosp. Ribić je uvjeren da bi bilo potrebno održati dodatnu radionicu kako bi se obučio poseban kadar koji bi radio na zahtjevima dostavljenih od strane malih i srednjih poduzeća uključenih u sprovedbu projekta.
- 2.) **Gđa Nermina Skejović- Hurić predstavnica Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH** je pojasnila da Ministarstvo trenutno radi na zakonodavstvu za zaštitu okoliša na državnom nivou a koje bi zadovoljilo zahtjeve konvencija poput ESPOO i Aarhus konvencije. Ona je također objasnila načine financiranja projekata putem IPA programa Evropske unije koji bi također mogli biti dostupni za projekte koji izlaze izvan okvira ovog Projekta. Gđa Hurić je dalje istakla iskustvo koje je Ministarstvo steklo u pogledu zahtjeva Svjetske banke za zaštitu okoliša kroz implementaciju projekta Upravljanja slivom rijeke Neretve i Trebišnjice a koji je bio sačinjen u skladu sa zahtjevima Svjetske Banke, BiH te Hrvatske.
- 3.) **Gosp. Nihad Imamović predstavnik Udruženja poslodavaca** - je postavio pitanje da li će se finansijska podrška Projekta moći proširiti kako bi obuhvatila

izgradnju spalionice za dnevni tretman od oko 70 tona biološkog/životinjskog otpada proizvedenog u fabrikama za proizvodnju automobilskih presvlaka te za proizvodnju prehrambenih proizvoda. Nakon odgovora gosp. Mešinovića i gđe Kreso da bi predložena spalionica bila svrstana u Kategoriju III Projekta te kako novac osiguran za Projekt ne bi bio dovoljan za financiranje navedene investicije, gosp. Imamović je iskazao svoje nezadovoljstvo nedostatkom značajnih sredstava za investiranje u BiH ekonomiju. On je također naglasio da bi Svjetska banka nakon implementacije Projekta trebala izvršiti procjenu koliki je iznos odobrenih sredstava završio u industriji a koliko se potrošilo na administraciju.

- 4.) **Gosp. Almir Šahinpašić predstavnik NLB Tuzlanska Banka** je izrazio svoju podršku ovom Projektu te istakao da zahtjevi za zaštitu okoliša definirani Okvirom za pregled mjera zaštite okoliša ne odstupaju u mnogome od zahtjeva koje je bilo potrebno ispuniti u radu sa USAID-om, EBRD-om i IFC-om. Nažalost, banke u svojim dnevnim aktivnostima nemaju ustaljene slične procedure. Gosp. Šahinpašić je naglasio potrebu za pažljivim nadzorom nad implementacijom projekta i da se osigura da svi zajmoprimci budu svjesni potrebe provedbe svih mjera navedenih u Planu upravljanja okolišem. To bi moglo zahtijevati i uspostavu bolje i tijesne suradnje sa odgovornim inspekcijskim tijelima te sankcioniranje nepoštivanja mjera kroz odredbe u ugovornoj dokumentaciji.
- 5.) **Gđa Ivana Ceranić predstavnica Nove Banka a.d. Banja Luka** je postavila pitanje što bi se dogodilo ako bi se zakonski uvjeti izmijenili u toku implementacije projekta. **Gosp. Senad Oprašić** je objasnio da bi moglo doći do određenih izmjena zbog procesa usklađivanja sa Evropskom unijom a **gđa Kreso** je pojasnila da u slučaju da dođe do izmjene zakona to će morati obuhvatiti i mehanizme o načinu ispunjavanja novih zahtjeva. Ključni zahtjev za sve krajnje korisnike je da se ispoštuju svi važeći zakonski uvjeti u entitetima u BiH.
- 6.) **Gđa Sanda Midžić-Kurtagić predstavnica Instituta za hidroinženjering Sarajevo** je objasnila kako postoji potreba da ekonomija bude u stanju da jasno uoči i ispuni uvjete za zaštitu okoliša koje je postavila ili Svjetska banka ili lokalni zakoni. Kako bi se pojednostavila procedura, gđa Midžić-Kurtagić je dodala da obavezna lista procjene utjecaja na okoliš koja je uvrštena u podzakonske akte nudi i listu potencijalnih zagađivača te njihov utjecaj na okoliš. Međutim, studija procjene utjecaja na okoliš- kada bude dopunjena sa odgovarajućim olakšavajućim mjerama - će poslužiti kao osnova za izdavanje okolišne dozvole. Ona je željela dodati na listu Kategorije II sve projekte koji su već dobili okolišne dozvole bez obzira na činjenicu da li se nalaze na obaveznoj listi procjene utjecaja na okoliš . Također, plan olakšavajućih mjera u tekstualnom obliku se može jednostavno prenijeti u format prihvatljiv za Svjetsku banku tj. u

Plan upravljanja okolišem. Gđa Midžić-Kurtagić dalje predlaže da se na trijažnu listu u Okviru za pregled mjera zaštite okoliša uvrsti i lista važećih dozvola.

- 7.) **Gosp. Safet Daut predstavnik Fondacije Odras** je pojasnio svim prisutnim da postoji obnovljena misija za ovaj Projekt i da je očita potreba za sve aktere u financijskom posredovanju te jedinice za implementaciju projekta da se sastaju i rade zajedno kako bi bili što bolje pripremljeni za što skoriji početak implementacije projekta.
- 8.) **Gđa Sanja Dević predstavnica Investiciono - razvojne banke RS** je pojasnila kako ova Banka upravlja sredstvima Republike Srpske koristeći prvenstveno sredstva dobivena kroz privatizaciju Telekoma. Ona je postavila pitanje kako će jedinice za implementaciju projekta odobravati pod-projekte i koje će biti procedure? **Gđa Kreso** je pojasnila da će ovo pitanje biti detaljnije objašnjeno na seminaru za obuku jedinica za implementaciju projekta i aktera u finansijskom posredovanju uključenih u rad Projekta.
- 9.) **Gosp. Almir Šahinpašić predstavnik NLB Tuzlanska Banka** je postavio pitanje da li će se sredstva usmjeriti ka čistijoj proizvodnji ili će se koristiti za pod-projekte koji bi trebali biti prihvatljivi za okoliš. **Gđa Ivana Ceranić predstavnica Nove Banke a.d. Banja Luka** je pojasnila kako bi podprojekti trebali biti prihvatljivi za okoliš ali se ne moraju odnositi na unaprjeđenje okoliša. Također, ona je pojasnila kako je Nova Banka prethodno radila sa PEPSE i IFC-om.
- 10.) **Gosp. Nihad Imamović predstavnik Udruženja poslodavaca** postavio je pitanje kako će se kontrolirati kamatne stope ta da kamatne stop koje budu primjenjive na krajnjeg korisnika za istog budu i odgovarajuće. **Gosp. Šahinpašić iz NLB Tuzlanske Banke** je također naglasio da bi Svjetska banka trebala odrediti gornje granice kamatnih stopa za krajnje korisnike. **Gosp. Mešinović** je pojasnio da mandat Svjetske banke zabranjuje mjere koje „deformiraju tržište“ ali je opisao predložene mehanizme koji bi trebali da osiguraju konkurentan i transparentan način određivanja kamatnih stopa za podzajmove od strane aktera u financijskom posredovanju.
- 11.) **Gosp. Samir Granov predstavnik ASA Holding-a** postavio je pitanje da li će okolišne dozvole biti dovoljne u postojećoj proceduri mjera zaštite okoliša. **Gđa Kreso, gđa Midžić-Kurtagić i gđa Skejović-Hurić** su objasnile da okolišna dozvola koju izdaju entitetska ministarstva može poslužiti kao dobra početna osnova i priprema ali da će svakom od pod-projekata svrstanih u Kategoriju II biti potreban Plan upravljanja okolišem prihvatljiv za Svjetsku banku.

Projekt poboljšanja dostupnosti sredstava za mala i srednja poduzeća u Bosni i Hercegovini

**Sastanak o Okviru za pregled mjera zaštite okoliša
11-14h, 10. rujna 2009.**

Ured Svjetske banke, Sarajevo, BiH

Lista sudionika

	NAME/IME	ORGANIZATION/ ORGANIZACIJA	JOB TITLE/ TITULA	CONTACT TEL./EMAIL
1	DUŠICA JOVANIĆ	INVESTICIONO - RAZVOJNA BANKA RS	REFERENT ZA INVESTICIJU	065-535-315 / 061-211290 dusica.jovanic@irbrs.net
2	SANJA DEVIĆ	INVESTICIONO - RAZVOJNA BANKA RS	REFERENT ZA MACROECONOMIC ANALIZU	065-745-866, 051-221-275 sanja.devic@irbrs.net
3	SLOBODAN MARKOVIĆ	HYPO ALPE ADRIAS AD. BANJA LUKA	direktor filijale	061 627 192
4	DIANA MIRČIĆ	NOVA BANKA AD BANJA LUKA	SARADNIK U RETAILU	diana.mircic@novabanka.com
5	IVANA ČERANIĆ	NOVA BANKA AD BANJA LUKA	SEKRETAR BANKE	IVANA.CERANIC@NOVABANKA.COM 051/33 33 48 065/322 966
6	JOKA MRDEH	NOVA BANKA AD BANJA LUKA	SARADNIK CORPORATE	JOKA.MRDEH@NOVABANKA.COM 051 1333-359
7	JAVOR MAKSIMOVIĆ	NOVA BANKA AD BANJA LUKA	VIŠI SPRAVNIK SARADNIK BISIK	JAVOR.MAKSIMOVIC@NOVABANKA.COM 051 / 333-336
8	Safet Baut	Fondacija OdRaz	direktor	sdaut@odraz.ba 033-277300
9	Sanda Midžić Jurišić	Institut za budžetbank	levočni direktor	sanda.midzic@ neis.com.ba 033 207449
10	~~PREZ~~ ELVIR ČATOVIĆ	PROCREDIT BANK	DIR. ODJELA ZAMJENIK PREZ	033 250960 E.CATOVIC@PROCREDITBANK.BA
11	NIHAD IMAMOVIĆ	Asocijacija poslodavaca Predsjednik	Predsjednik	033 720 971 nihad.imamovic@sasa.ba
12	SANIN GRANOVIĆ	ASA HOLDING	DIREKTOR PREZETA	061 144 5117 saningranovic@asa.ba
13	AMIR ŠAHINBAŠIĆ	NLB Tuzl. bank	direktor	035-258-400
14	Ljiljana Kivavac	Minis. prest. urd. i zaštite okoliša	posrednik ministarstva zaštite	033-562-140
15	MIRZIC AMINA	Intesa Sanpaolo	DIREKTOR TREASURY + MENEDŽER DIREKTORA	061 722 438
16	BORIS BERAVAC	CREDIT BANK	DIREKTOR	033-253-708
17	MIRZET ŽIBIĆ	HYPO ALPE ADRIAS	Zamjenik direktora	mirzet.zibic@hypo-alpe-adria.com
18	ABAS ROŠIĆ	Hypo Alpe Adria	Voditelj filijale	033 755 314
19	ŠKEDŽIĆ-HERIĆ MARKO	Minist. vanjske trgovine i odn. sa stranim drž. i ter. zajed.	STRANI POSRETNIC	033 772-365
20	SEVAD OPRASIĆ	— 11 —	sed. odgo. eko za zaš. okoliša	— 11 —
21	SLOBODAN MARKOVIĆ	RARS ief. udruženje agencija za razvoj MSP. Banjaluka	direktor	051 247-446 slobodan.markovic@rars-msp.org

benak